

MARBURG ÜNİVERSİTESİNİN 450. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ HAKKINDA DÜŞÜNCELER(*)

Prof. Dr. Kaplan ARINCI

Yeryüzünde, özellikle ileri ülkelerde, pekçok üniversite mevcuttur. Bunlardan bazıları bulundukları şehirler, bazıları oralardaki tanınmış araştırma ve öğretim kuruluşları, bazıları ise yetiştirdikleri bilim adamları ile tanınmış, meşhur olmuşlardır. Ama ancak sayıca çok az üniversite bu üstünlük vasıflarının hepsine bir arada sahip olabilmıştır. İçinde bulunduğumuz 1977 yılında 450. kuruluş yıldönümünü kutlayacak olan Federal Almanya Cumhuriyetinin Marburg Üniversitesi, bütün üstün vasıfları yanısıra, özellikle birçok Türk Anatomi öğretim üyesinin yetişmesinde bir bilim yuvası olarak katkısı dolayısıyla, yurdumuz için de önem taşımaktadır. Bu nedenlerle Marburg Üniversitesine ve Tıp Fakültesine tebrik ve en iyi dileklerimizle sunmak için, Marburg Üniversitesini, övünülecek geçmiş ile birlikte, kısaca tanıtmayı vazife saymaktayım.

İnceleyebildiğim kaynak eserlere (1,4,7) göre, tarihi belgelerde Marburg ismine ilk defa 1130-1150 yıllarında (MARPURG = Grenzburg = Hudut Kulesi) rastlanmaktadır. 1222 yılında «Şehir = Civitas» olarak tanınan Marburg, daha sonra burada ölen Prenses Elisabeth'in Azize olarak ilanı (1235) üzerine, dinî yönden büyük önem kazanmış ve adına yapılan kilisenin bir ziyaret yeri olması sonucu, kısa zamanda üne kavuşmuştur. (1,5)

(*) Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi Anatomi Kürsüsü Başkanı

Orta Çağda çeşitli bedireler atlatan Marburg, 1526 da «Homburger Synode» adıyla tanınan Kilise Konseyinde alınan Kararların 29. maddesine göre, «Universale Studium Marburgense», Marburg 1. Temmuz 1529 de 11 Profesör ve 90 Öğrenci ile «Hohe Schule» ünvanı altında ilk Protestan Üniversitesi olarak öğretime başlamıştır. (2) Bir süre sonra, 1529, Martin Lütther ile Zwingli arasında vuku bulan mezhep görüşmeleri Marburg Şatosundan yapılmış ve bu olay Marburg'a yeni bir ün kazandırmıştır.

Bu arada Tıp ve Hukuk öğretiminin de başladığı Marburg Üniversitesinde (Alma Mater Philippina) eski Dominik Manastırında ilk 1535 - 1538 yılları arasında Pufe Dyrander tarafından 4 kadavra üzerinde inceleme ve öğretim yapılmıştır. (Theatrum Anatomicum) Bu sıralarda diğer bazı tanınmış Üniversitelerde bir tek kadavranın incelenmesi bile bir olay olmuştu (,5)

1627 yılında 45 tıp öğrencisi ile 100. kuruluş yılına erişen Marburg Üniversitesinde 1653 de o zamanın ilk kimya profesörü tayin edilmiştir (7) - 200. yıldönümünde 174 öğrenci sayısına erişen Marburg Üniversitesinde gelişme 19. asırda daha da hızlanmış, 1870 yılında yeni Gotik stildeki üniversite binaları yapılmış, 1891 de bugün İlahiyat Fakültesi olarak görev yapan tarihi üniversite binası hizmete girmiştir. Tıp ve Tabii İlimler dallarında da gelişen Marburg Üniversitesinde Wilhelm Roser (ölümü 1888) Cerrahi Kliniğinin kurucusu olarak ün kazanmış, daha sonra Difteri ve Tetanozun korunma ve tedavisinde yeni bir çığır açan Emil von Behring (1854 - 1917) 1901 de Tıp dalında ilk Nobel ödülünü kazanmıştır(2)

20. yüzyıl Marburg Üniversitesinde, özellikle tıp alanında büyük bilim adamları (Sauerbruch; Klapp; Benninghoff) görev yapmışlar ve büyük katkılarda bulunmuşlardır. İkinci Dünya Savaşında 1945 de Amerika işgali altında 2543 öğren-

ci ile yeniden öğretime başlayan Üniversitesi ile modern bir şehir halini alan Marburg için resmen «Üniversite Şehri Marburg, ünvanı tanınmıştır. İkinci Dünya Savaşı sırasında Almanyayı bombalayan Amerikan pilotlara Marburg'da başlıca 2 önemli yapıya zarar verilmemesi için kesin talimat verilmişti. Bunlardan birisi Elisabeth Kilisesi, diğeri de çok değerli yazı ve eserlerin negatiflerinin saklandığı Sanat Tarihi Enstitüsü idi. Bugün tarih, sanat ve bilim bakımından önemini koruyan Marburg şehri 1974 sayımlarına göre 71.000 nüfusa erişmiş olup, bunun 14.400 ü Üniversite öğrencisi idi (5,6,7)

Anatomi dalında Fakültemiz ile Marburg Üniversitesi arasındaki ilk temaslar 1952 - 1953 yıllarında Merhum Hocam Prof. İbrahim Veli ODAR ile Anatomi Enstitüsü Direktörü Prof. A. Benninghoff (1952 de Rektör) arasında olmuş, bu yoldan Merhum Prof. Dr. N. BADEMLİ 1952 - 1954 yılları arasında Fakültemiz tarafından inceleme ve araştırma için gönderilmiştir. Daha sonra 1958 yılında rahmetli Hocam Prof. ODAR'ın yardımıyla Alman Akademik Mübadele Servisi (DAAD) dan sağlanan bursla benim Marburg Anatomi Enstitüsüne gitmem mümkün oldu. 1963 yılına kadar 5 yıl çalıştığım bu bilim yuvasında Hocalarım Prof. Dr. K. Niessing ve Prof. Dr. G. Petry'(*)den fayz aldım.

Yurda dönüşümden sonra yine Kürsümüz Asistanlarından Dr. Bedia SANCAK (1963 - 1965), Dr. Turgut VARDAR (1965 - 1967) ve Dr. Türkân EREM (1967 - 1969) aynı Enstitüde ve Prof. Dr. G. Petry'nin yanında değerli çalışmalarda bulundular. Bu üç Meslektaşım halen çeşitli Üniversite ve Fakültelerde Anatomi Öğretim Üyesi olarak hizmet etmektedirler.

Bugün böyle tarihi bir gelişmeyle 450. yıldönümünü kutlama hazırlığı içinde bulunan Marburg Üniversitesine ve Tıp Fakültesi ile Anatomi Enstitüsüne tebrik ve iyi dileklerimizi sunmak isterim.

* Marburg Üniversitesi Anatomi Enstitüsü Direktörü Prof. Dr. med. G. PETRY'nin 65. yaş gününe en iyi dilek vesaygılarımızla ithaf olunur.

LITERATUR

- 1 — Busch, H.: Hessen. Umshau Verlag; Frankfurt/M., 1953
- 2 — Goldammer, K.: Die Philipps - Universitaet und ihre stadt, N.G. Elwert Verlag; Marburg, 1952
- 3 — Hein, J.: Hessisches Aerzteblatt. Heft. 1; Jan. 1972, S. 13 - 33
- 4 — Marian: Marburg. Merian - Feft 5. Hoffmann - und Campe Verlag; Hamburg, 1955
- 5 — Sieber, H.: Marburg. Verlag Wolfgang Weidlich; Frankfurt/M. 1966
- 6 — Strache, W.: Marburg. Verlag dieschönen Bücher; Stuttgart, 1966
- 7 — Swiridoff, P.: Marburg. Verlag Günther Neske; Pfullingen, 1976